



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyň Mgr. et Mgr. Lenky Bahýřové, Ph.D., a Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyní:

a) **M. S.-R.-R.**

b) **I. S.**

obě žalobkyně zastoupeny advokátkou Mgr. Alenou Kinclovou
se sídlem Sadová 1808, Lysá nad Labem

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 22.2.2016 č.j. MV-80353-83/VS-2011

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) ministr vnitra zamítl rozklad podaný žalobkyněmi proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 16.7.2015 č.j. MV-80353-73/VS-2011, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyní o povolení obnovy řízení ve věci zamítnutí žádosti H. S.-R. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské (dále jen „žádost žalobkyní o povolení obnovy řízení“).
2. Žalobou ze dne 17.4.2016, která byla doručena na elektronickou podatelnu Městského soudu v Praze dne 20.4.2016, se žalobkyně domáhaly zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V části II. žaloby popsaly dosavadní průběh řízení o žádosti jejich právního předchůdce H. S.-R. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. V části III. žaloby žalobkyně shrnuly důvody, pro které Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 – 143 zrušil předchozí rozkladové rozhodnutí ministra vnitra ze dne 20. 12. 2011, č.j. MV-80353-16/VS-2011. V části IV. žaloby žalobkyně konstatovaly, na základě jakých zjištění a závěrů žalovaný nevyhověl jejich žádosti o povolení obnovy řízení ve shora označené věci. V části V. žaloby pak žalobkyně vyjmenovaly jednotlivé důkazy, které žalovanému předložily „k podpoře“ jejich žádosti o povolení obnovy řízení ze dne 9.4.2009 (správně ze dne 2.4.2009), a dále zmínily, na jaká rozhodnutí poválečného Nejvyššího správního soudu ČSR v průběhu správního řízení odkazovaly. Následně uvedly, že svou žádost o povolení obnovy řízení odůvodnily existencí nových, dosud neznámých důkazů měnících skutkový stav věci jejich právního předchůdce H. S.-R. zjištěný v původním řízení. Dle názoru žalobkyní z těchto důkazů prokazatelně vyplývá, že:
 - a) H. S.-R. (dále jen zkráceně „H. S.“) byl přinucen nátlakem okupantů prostřednictvím jejich výhrůžek zavedením důvěrnické správy jeho veškerého majetku k podpisu dotazníku Fragebogen.
 - b) H. S. vstupoval do okupace jako Čech přijetím jeho přihlášky do českého Národního souručenství. Národní souručenství byla jediná povolená česká instituce v době okupace, sdružující výhradně české a moravské občany protektorátu, podporující všemi formami a prostředky národní zájmy v době protektorátu.
 - c) H. S. nebyl vědomě (a tudíž dobrovolně) členem žádné nacistické organizace.
 - d) H. S. v době nacistické okupace následně ochrnl, dle svědectví očitých svědků (K. B., MUDr. K.) trpěl podvýživou a následkem celkového vyčerpání ve věku nedožitých x let zemřel dne X).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

- e) H. S. podepsal dotazník Fragebogen, aby zachoval českou správu svého majetku v rukou českého správce pana K. B. a také aby zachoval svým spoluobčanům jejich pracovní místa a zdroj obživy pro jejich rodiny.
 - f) Řadu let nemocný H. S. prokazatelně trpěl pod fašistickým terorem ve smyslu § 2 odst. 2 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské (dále jen „ústavní dekret č. 33/1945 Sb.“) pro své pročeské chování a postoje, jeho veškerý majetek byl pod vnucenou správou nacistů od února 1942 až do konce války a současně mu byla jeho větší část zabavena nacisty pro válečné účely.
 - g) H. S. měl český původ, jestliže se narodil české matce (člence české rodiny Š.z Č.). Manželka H. S. byla dcerou českého starosty v Boskovicích pana M.-P. H. S. se v r. 1930 se sčítacím komisařem Č. nikdy sám nesetkal, a sčítací arch proto ani sám nepodepsal, natožpak vyplnil). Protože se narodil v B., měl po zřízení ČSR čsl. státní občanství.
 - h) Pan K. B. byl Čech. Nebyl příbuzným H. S., byl jeho generálním zplnomocníkem od r. 1926. Po svém návratu z několikaměsíčního ozdravného pobytu u moře v květnu 1939 H. S. i po výhrůžkách nacistů a zavedení důvěrnické správy na jeho majetek nadále trval na výlučně české správě svých podniků vykonávané K. B. s českými zaměstnanci a vytrvale odmítal nahradit své české zaměstnance Němci, stejně jako odmítal stát se členem NDSAP, následkem čehož byl prostřednictvím několik měsíců trvajícího nátlaku o vyhlášení vnucené správy přinucen nacisty dne 29.09.1939 podepsat Fragebogen. H. S. z donucení Fragebogen podepsal s motivací, že tím ochrání svoje české zaměstnance a jejich rodiny před germanizací.
 - i) H. S. byl vědomě a dobrovolně od 12.5.1939 pouze členem českého Národního souručenství, stejně jako členové MNV v R. nad S. a ONV v B., kteří po skončení války posuzovali jeho postoje a jednání z doby okupace i před ní, např. jmenovitě pan J. B., po 8.5.1945 řádně zvolený člen a také předseda MNV v R. a současně člen nového ONV v B., který rozhodoval v případě H. S. a členů jeho rodiny dne 14.3.1946 o vydání osvědčení dle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.
3. V části VI. žaloby žalobkyně soustředily svá žalobní tvrzení, z nichž dovozují nezákonnost napadeného rozhodnutí. Předně namítly, že zjištění a závěry žalovaného dle napadeného rozhodnutí jsou v extrémním nesouladu s obsahem nových listinných důkazů předložených žalobkyněmi, které prokazují skutečnosti uvedené výše pod písmeny a) – i), jakož i to, že H. S. nesměl být Čechem po skončení okupace, aby nebyla ohrožena parcelace jeho majetku ve prospěch občanů R. nad S. dle znění zápisu ze schůze MNV v R. nad S. ze 16.10.1945.
4. Žalobkyně vytýkají žalovanému, že se nedostatečně vypořádal s obsahem archiválie o odvolání H. S. dne 31.7.1939 podaného říšskému protektorovi proti rozhodnutí vrchního zemského rady v Prostějově ze dne 26.07.1939 č.j. W201, v němž brojil proti nátlaku nacistů na jeho vstup do NSDAP a přihlášení se k německé národnosti. Úvaha žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

k obsahu této archiválie, že H. S. na nátlak nacistů, aby se stal členem NSDAP a přihlásil se k německé národnosti, „reagoval tím, že usiloval o využití svých kontaktů na nejvyšší státní úrovni, aby se tomuto úkonu vyhnul,“, je dle žalobkyní nepřipadná. H. S. čelil nátlaku nacistů zákonnou cestou, když podal říšskému protektorovi Neurathovi písemné odvolání ze dne 31.7.1939, ve kterém argumentoval věcnými a právními důvody proti rozhodnutí vrchního zemského rady v Prostějově ze dne 26.7.1939 č.j. W201 o důvodech uvalení důvěrnické správy na jeho veškerý majetek a jmenování nacisty A. W. správcem jeho majetku.

5. Zjištění o dobrém zdraví H. S. v počátku okupace, tj. v červnu a červenci 1939 (po jeho návratu do ČSR v květnu 1939 po absolvování několik měsíců trvajícího ozdravného pobytu u moře), které žalovaný dovozuje z výroku H. S. obsaženého v odvolání říšskému protektorovi z 31.7.1939, nepřihlíží k tomu, že okupace trvala více než 5 let a je v rozporu se skutkovým stavem prokázaným dalšími novými důkazy. V jednom z nich (žádost 25 občanů Rájčka a okolí z 26.1.1946 adresovaná prezidentovi Dr. E. Benešovi na podporu vyřízení žádosti H. S. o potvrzení čl. státního občanství 25 svědků z poválečné doby výslovně potvrdilo ochrnutí H. S. v důsledku zdravotního kolapsu jeho organismu a podvýživy po podpisu Fragebogen 29.09.1939, přičemž tento stav existoval po celou dobu války až do předčasného úmrtí H. S. v důsledku úplného vyčerpání organismu dne X.
6. Žalovaný tvrdí, že přípis KNV v Brně ze dne 9.7.1952 zn. III/1.216./7-8/7 není novým důkazem, protože měl být vložen do „spisu“ dne 05.09.2005, a dále že se tato listina netýká řízení o zachování čl. stát. občanství ve smyslu § 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Žalobkyně s tímto tvrzením nesouhlasí, neboť v přílohách žaloby připojené 2 soupisy listin státoobčanského spisu a obnovy řízení v případě této listiny nezmiňují její založení do spisu v r. 2005, jak tvrdí žalovaný. Žalovaný se rovněž mylí, když tvrdí, že tato listina nesouvisí s posuzovanou věcí. Žalobkyně tento nový důkaz předložily za účelem prokázání nečinnosti správních orgánů včetně žalovaného po úmrtí H. S. I v tomto dekretálním řízení o vydání osvědčení H. S. o národní spolehlivosti dle § 1 odst. 4 nebylo po smrti H. S. konáno státními orgány až do r. 1952. Manželka H. S. byla nucena provést zpětvzetí tohoto odvolání, jak jí nařídil KNV v Brně 9.7.1952 v situaci, kdy již bylo totalitní mocí rozhodnuto o zrušení Správního soudu v Bratislavě.
7. Žalobkyně namítají, že žalovaný neposoudil jejich žádost o povolení obnovy řízení objektivně a nezaložil svoji argumentaci na skutkových zjištěních k obsahu nových archiválií předložených žalobkyněmi, jak jej k tomu zavázal Městský soud v Praze v rozsudku sp. zn. 3 A 20/2012. Těžištěm argumentace žalovaného je dobová judikatura Nejvyššího správního soudu, která je však skutkově i právně zjevně odlišná od státoobčanské věci H. S. Touto nepřipadnou judikaturou žalovaný zdůvodňuje svůj již více než 5 let existující konstantní názor o nedostatku důvodů pro povolení obnovy řízení dle § 100 správního řádu, a to přes existenci žalobkyněmi předložených přesvědčivých důkazních archiválií ve prospěch změny původního skutkového stavu ve státoobčanské věci jejich otce. Odkaz žalovaného na jím citovanou dobovou judikaturu o nesplnění podmínky aktivní účasti v boji nebo trpění pod fašistickým terorem pokládají žalobkyně za nepřipadný, neboť v citovaných judikátech nejde o žadatele, který by byl z důvodu vážné nemoci dlouhodobě nepohyblivý, psychicky vyčerpaný a v důsledku těchto útrap podvyživený a neustále sledovaný nejprve okupanty a pak všemi, kteří léta usilovali o získání jeho majetku. Z dobové judikatury žalovaný vyvozuje nedostatek intenzity útrap

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

H. S. v době nesvobody (tj. fyzické násilí, věznění), kterými by byl postaven na roveň těm, kteří bojovali se zbraní v ruce za osvobození Československa. Žalobkyně neznají přesvědčivější důkaz o vykonaných válečných útrapách a psychologickém teroru nacistů vyvíjeném vůči nemocnému a podvyživenému H. S., než je ošetřujícím lékařem zjištěná příčina smrti H. S., kterou bylo celkové vyčerpání a podvýživa, a skutečnost, že se nedožil ani 53 let, jak prokazuje očitě svědectví ošetřujícího lékaře H. S., svědectví MUDr. K. a K. B. a dalších očitých svědků, jejichž výpovědi jsou založeny ve státoobčanském spise H. S. několik desetiletí. Žalovaný též zcela ignoroval žalobkyněmi citovanou dobovou judikaturou NSS ČSR zohledňující vysoký věk nebo nemoc žadatele podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.

8. Řešení přijaté žalovaným dle napadeného rozhodnutí je dle názoru žalobkyně libovolné, neboť žalovaný se při posuzování jejich žádosti neřídil zákonnými podmínkami dle § 100 správního řádu a ignoroval hlediska hodnocení věci Ústavním soudem ČR vyjádřená v nálezů sp. zn. I. ÚS 98/04 ze dne 29.6.2005, jak mu uložil Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 – 143. Žalovaný nepovažoval za důvod pro změnu skutkového stavu původní státoobčanské věci H. S. ani tyto nové důkazy:

- a) přijaté rozhodnutí MNV v R. nad S. v době od října 1945 do 16. února 1946 včetně, kterým bylo doporučeno členy ONV v B. v případě H. S. řešit jeho žádost ze dne 5.10.1945 dle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.;
- b) jednomyslné rozhodnutí členů ONV v B. ze dne 14.3.1946 o přiznání prozatímního osvědčení H. S. a členům jeho rodiny dle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.,

přestože se jednalo o správní orgány způsobilější bezprostředního poznání v době po konci nacistické okupace a obnovení samostatnosti ČSR, které byly dobře obeznámeny s tehdejší realitou a neměly od tehdejších (bezesporu tragických) událostí nepřiměřený časový odstup, jaký má žalovaný nyní, a tudíž byly způsobilé bezprostředního hodnocení relevantních okolností dle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.

9. Žalobkyně dále namítly, že žalovaný nezaložil hodnocení nových důkazů na skutečnosti, že na H. S. a členy jeho rodiny jako na příslušníky bývalé „šlechty“ bylo pohlíženo podle znění „Košického vládního programu“ jako na rodinu tzv. „třídních nepřátel.“ Žalovaný též nezaložil hodnocení podmínek pro povolení obnovy na skutkových okolnostech významných pro Ústavní soud dle jeho nálezů sp. zn. I. ÚS 98/04 ze dne 29.06.2005, tedy na tom, že H. S. byl donucen na konci r. 1939 přihlásit se k německému občanství a na jeho majetek byla uvalena vnucená správa. Rozhodnutí ministerstva vnitra vůbec nevzala v potaz ze spisu mu známou věc, že H. S. byl pro vážnou nemoc upoután na lůžko, takže nebyl s to aktivního boje za svobodu republiky, což byla věc, ke které mělo být přihlédnuto i ve smyslu žalovaným citované judikatury z r. 1946. Žalovaný v napadeném rozhodnutí argumentoval i judikátem Nejvyššího správního soudu ze dne 18.3.1948, přestože není ústavně přípustné, aby se orgány veřejné správy cítily bezvýhradně vázány rozhodnutími a právními názory státních orgánů z let 1948 až 1989, tedy z období, v němž docházelo k mocenskému zneužívání práva totalitním komunistickým režimem.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

10. Žalobkyně mají za to, že žalovaný zneužil svého práva správní diskrece, neboť důvody jím přijatého řešení žádosti žalobkyň (o povolení obnovy řízení) jdou nad rámec podmínek výkonu řádné správy dle § 2 odst. 1, 4 a § 3 správního řádu a jsou v rozporu se zákonnými podmínkami dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. V této souvislosti žalobkyně poznamenaly, že správní uvážení je v první řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku ČR, z nich lze také vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat o obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně, tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své správní úvahy použil a jaké důkazní prostředky si opatřil k zákonné aprobaci neexistence důvodů obnovy dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu a na základě jakých skutkových a právních závěrů tak učinil. V posuzované věci se ale žalovaný výše zmíněnými zásadami neřídil. Napadené rozhodnutí nemá oporu v objektivním posouzení neexistence důvodů obnovy. Argumentace žalovaného nevychází ze skutkových okolností jím zjištěných z obsahu nových důkazů předložených žalobkyněmi. Pokud taková zjištění žalovaný vůbec učinil, jde o dezinterpretaci reálií nových důkazů, neboť žalovaný nepřisoudil novým důkazům a novým skutečnostem tvrzeným žalobkyněmi objektivně odpovídající význam dle skutečného obsahu předložených archiválií.
11. Závěry žalovaného nejsou dle názoru žalobkyní nestranné, o čemž svědčí jeho zjištění o údajné preferenci svých majetkových zájmů ze strany H. S. a ignorování významných důkazů o nátlaku okupantů ve druhé polovině r. 1939 a obraně H. S. proti tomuto útlaku zákonným prostředkem, tj. odvoláním napadajícím u říšského protektora rozhodnutí okupantů o uvalení důvěrnické správy na jeho veškerý majetek, vnucenou správou a následně zabavení větší části majetku. Žalovaný také záměrně ignoruje fakt, že vynuceným podpisem Fragebogen H. S. uchránil svých 120 českých zaměstnanců a členů jejich rodin poněmčení a tím ztráty pracovního místa a zdroje obživy.
12. Žalobkyně vytýkají postupu žalovaného v posuzované věci porušení zásady proporcionality mezi negativními dopady rozhodnutí žalovaného na jejich právo na změnu původního rozhodnutí v jejich prospěch a sledovaným účelem obnovy, tj. prokázáním existence podmínek obnovy stanovených v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Žalovaný dle jejich přesvědčení nesplnil svoji povinnost činit skutková zjištění a právní závěry v posuzované věci pouze na základě zákona a v jeho mezích, ale jednal libovolně.
13. Argumentace žalovaného v napadeném rozhodnutí o nepřipadnosti jejich odkazu na interní předpisy je dle názoru žalobkyní irelevantní, a to s ohledem na § 152 odst. 4 správního řádu.
14. Žalobkyně rovněž namítly, že žalovaný v posuzované věci nesprávně právně aplikoval podmínky k zachování československého státního občanství dle § 2 ve spojení s podmínkami vymezenými zněním § 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., a jimi citovanou dobovou judikaturou, konstantní judikaturou soudů ČR a nálezů Ústavního soudu ČR pro restituční věci dle zákona č. 243/1992 Sb., ve znění zákona č. 229/1991 Sb. Tato nesprávná aplikace ústavní normy je porušením zásady právní jistoty a legitimního

očekávání žalobkyní vycházejícího z nesporné fyzické existence osvědčení o zachování čl. státního občanství jejich předka H. S. dle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., ze dne 20.3.1946 a nových důkazů v jejich prospěch. Zjištění žalovaného v posuzované věci, kterými argumentuje v neprospěch H. S., věcně popírají jak dobová svědectví řady přímých svědků postojů a chování H. S. v době protektorátu, založená do státoobčanského spisu před několika desetiletími, tak skutková a právní zjištění Ústavního soudu dle nálezu sp. zn. I. ÚS 98/04 ze dne 29.6.2005, pravomocná rozhodnutí soudů v restitučních věcech žalobkyň a v soudní ochraně osobnosti H. S., která žalobkyně připojily ke své žádosti v průběhu správního řízení. Řešení přijaté žalovaným nekoresponduje ani s jeho vlastními interními předpisy, tj. s interními předpisy MV ČSR z let 1945-1946, které žalobkyně také předložily a v nichž je samotným ministerstvem vnitra ČSR (a ministerstvem spravedlnosti ČSR) detailně vysvětlen nejen termín a formy „nátlaku“ nacistů, ale také pojem kolaborace včetně skutkových podstat trestních jednání osob spočívající kromě jiného i v účasti na činnosti fašistických organizací a spolků napojených na NSDAP.

15. Skutková zjištění žalovaného o německé národnosti předka žalobkyní z doby okupace nejsou věcně správná, jak žalobkyně prokázaly v řízení o rozkladu obsahem dobových zápisů z jednání členů MNV v R. pořízených od 20.7.1945 do 8.2.1946. Dobové správní orgány v místě bydliště H. S. věděly, že H. S. byl vždy české národnosti, ale protože nebyl osobou nemajetnou, musel být Němec, aby „nebyla ohrožena parcelace“ místních žadatelů a samotných členů MNV v R. Označení H. S. členy MNV v R. za osobu německé národnosti umožnilo konfiskaci jeho majetku dle ústavního dekretu č. 12/1945 Sb., čímž již přidělcům nic nebránilo v parcelaci jeho pozemků a hospodářských staveb v jejich prospěch. Žalovaný posoudil jednání členů MNV v R. nad Svitavou v letech 1945 a 1946 vůči H. S. jako (důkaz o) „nejednotnosti hodnocení postojů a jednání H. S. v době okupace členy MNV v R.“ Předložené nové důkazy, tj. zápisy ze schůzí MNV v R. v r. 1945 a 1946, však o nejednotnosti jeho členů rozhodně nesvědčí, pokud svými výroky byli jednotní v tom, že se z H. S. nesmí udělat Čech, aby nebyla ohrožena parcelace. Žalovaný také k těmto novým důkazům uvedl, že nejde o nové skutečnosti způsobilé zvrátit skutkový stav původního řízení, přestože nové důkazy prokazují opak.
16. Žalobkyně označily za nesprávná také další skutková zjištění žalovaného, která vedla k vydání napadeného rozhodnutí. Jedná se o zjištění o méně než 3měsíčním členství H. S. v Národním souručenství před datem podpisu Fragebogen. Dopisy Dr. E. Háchy ze dne 20.6.1939 a ze dne 25.8.1939 a stížnost H. S. protektorovi ze dne 31.7.1939 prokazují, že členství v Národním souručenství H. S. vzniklo dne 8.5.1939, tzn. ihned po jeho návratu do okupované bývalé ČSR. K tomu žalobkyně dodaly, že kdyby H. S. nevstoupil do Národního souručenství dne 8.5.1939, okupanti by jej nesledovali, nevyhrožovali by mu vysídlením všech českých lidí z jejich domovů a zaměstnáním Němců na jemu zabavených pozemcích, nezavedli by vnucenou správu s fašistickým správcem po odvolání českého zmocněnce, a tím vším by jej nedonutili podepsat Fragebogen. Nesprávné je též skutkové zjištění ministra o údajném souhlasu jen správy podniků H. S. (a nikoliv jeho samotného) s poskytnutím pozemků pro národní pouť z r. 1939. Nové důkazy předložené žalobkyněmi prokazují, že pan K. B. jednal ve věcech majetku H. S. jeho jménem na základě písemně udělené plné moci ze dne 12.2.1929. Tato skutečnost je dána dobovým svědectvím K. B. připojeným k žádosti H. S. dle ústavního dekretu č. 33/1949 Sb., která je již více než šest desetiletí založena v jeho státoobčanském spise. Nesprávným skutkovým zjištěním je i

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

ministrem tvrzené příbuzenství K. B. s H. S. a jeho rodinou, jak je evidentní z obsahu nového důkazu – odvolání H. S. říšskému protektorovi ze dne 31.7.1939.

17. Věcně nesprávné zjištění nemající oporu ve správních spisech vedených k osobě H. S. žalovaný učinil také o údajně vydaných (a k datu 25.02.1948 pravomocných) rozhodnutích Ministerstva vnitra ze dne 30.12.1945 o žádosti H. S. dle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., a současně o stížnosti proti konfiskaci dle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb., a o žádosti o vynětí z opatření proti Němcům, když o těchto podáních k uvedenému datu ještě ani nerozhodl ONV v B., natož pak ZNV v B..
18. Ve zprávě z 19.2.1942 adresované říšskému protektorovi, kterou žalobkyně předložily s úředně ověřeným překladem spolu s jejich stanoviskem ze dne 27.02.2011 v posuzované věci, sami nacisté zmiňují, že H. S. donutili podpisem Fragebogen přihlásit se k německé příslušnosti, nicméně H. S. se jako Němec nikdy nechoval a nechová, a proto bude potrestán vnucenou správou (a následně zabavením větší části lesních pozemků). K zabavení lesních pozemků H. S. ve prospěch říše došlo na základě tzv. oduznání příslušnosti dle nařízení č. RP 28/39 ze 3.10.1939 ve znění nařízení č. 970/1942 o lesních nemovitostech ve znění nařízení č. 124.000/1942 F.M, doplněného nařízením č. 537.800/1943, jak žalobkyně prokázaly dne 27.2.2011 obsahem svého písemného „Stanoviska“ s předloženou dobovou judikaturou senátů NSS ČSR k jejich tvrzením.
19. Žalobkyně nespátřují jakoukoliv souvislost mezi jejich věcí či osobou jejich předka na straně jedné a komunikací Dr. Háchy s paní K., na kterou odkazuje žalovaný v napadeném rozhodnutí. Žalovaný učinil závěr z tvrzení z doslechu, a porušil tak zásady dobré správy ve smyslu § 3 ve spojení s § 2 správního řádu.
20. Vnucená správa veškerého majetku H. S. nařízená protektorátním Oberlandrátem dle instrukce říšského protektora byla zapsána do pozemkových knih dle protektorátního nařízení vlády ze dne 21.3.1939 č. 37/1939 Sb.n.z., a nebyla v žádném ohledu „obvyklým válečným opatřením“ dopadajícím na občany protektorátu. Žalovaný touto argumentací připouští, že H. S. podléhal protektorátním předpisům, a dostává se tak do rozporu s vlastním tvrzením o tom, že se jednalo o říšského Němce, protože v takovém případě by protektorátním předpisům nepodléhal on sám, natož pak jeho majetek.
21. Žalovaný nepřipouští národnostní perzekuci H. S. tvrzením o „pouhé“ perzekuci v podobě nátlaku k podpisu Fragebogen. Žalovaný zcela ignoruje perzekuci H. S. (i žalobkyni) po osvobození ze zjevně politických důvodů formou nečinnosti tehdejšího Ministerstva vnitra ČSR, jejímž důvodem byla skutečnost, že H. S. byl příslušníkem bývalé šlechty. Tato perzekuce byla prokázána zápisy z jednání MNV v R. nad S. z let 1945/1946 jakožto novými důkazy. Odkaz žalovaného v napadeném rozhodnutí na rozhodnutí NSS č.j. 872/47 na podporu svého argumentu o bezvýznamnosti prozatímního osvědčení vydaného H. S. dne 14.3.1946 ONV v Boskovicích je nepřipadný, neboť v judikované věci bylo členství žadatele v NSDAP důvodem, pro který mu nebylo vydáno ani prozatímní osvědčení dle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., nikoliv výlučná pravomoc MV ČSR rozhodovat dle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., bez zjištění žadatele poválečným

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

správním orgánem v místě jeho bydliště. H. S. naproti tomu bylo vydáno osvědčení dle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., po rozsáhlém šetření MNV v R.

22. Žalobkyně dále namítly, že žalovaný porušil napadeným rozhodnutím zásadu rovnosti, když ve skutkově obdobné věci (nález sp. zn. III. ÚS 39/95), kdy se žadatel přihlásil k německé příslušnosti z důvodů existenčních, mu přesto poválečné MV ČSR přiznalo zachování československého státního občanství dle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Dle žalobkyní tomu tak bylo proto, že žadatel v uvedené věci očividně nebyl stejně movitou osobou jako jejich předek. Tímto postupem žalovaný porušil zásadu legitimního očekávání dle § 2 odst. 4 správního řádu, protože v případě otce žalobkyní aplikoval ustanovení ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., rozdílně, a tudíž předpojatě.
23. Žalobkyně předložily nové důkazy svědčící o úsilí H. S. a jeho pozůstalosti vést i po smrti řízení dle § 1 odst. 3 a 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., a to až do doby, kdy jeho manželka byla donucena učinit zpětvzetí pozůstalostí podaného odvolání. Ministr vnitra tyto nové důkazy nehodnotil, neboť měl za to, že s posuzovanou věcí nesouvisí. S tímto názorem se však žalobkyně neztotožňují. Národní spolehlivost dle zmíněného ústavního dekretu byla důvodem pro vyjmutí majetku H. S. z konfiskace. Proto tyto důkazy žalobkyně předložily k prokázání úsilí H. S. i jeho dědiců o jeho neprovinění se vůči ČSR a zvýšeného útisku nacistů postaveného na roveň aktivní účasti v boji za osvobození ČSR.
24. Žalobkyně mají za to, že napadeným rozhodnutím bylo porušeno jejich ústavními normami zaručené právo na spravedlivý proces dle čl. 34 odst. 4 a čl. 36 LZPS. Napadené rozhodnutí zcela vybočuje svými právními závěry, které jsou založeny na nedostatečných skutkových zjištěních, z rámce konstantního právního názoru ve věci čl. státního občanství H. S., který vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 20.6.2005 sp. zn. I. ÚS 98/04. Žalovaný tak porušil zásadu zákonnosti dle § 2 odst. 1 správního řádu a zásadu souladu přijatého řešení s veřejným zájmem, kterým je v daném případě zjištění podmínek pro restituci v případě neskončeného restitučního řízení. Napadené rozhodnutí je co do zvoleného řešení důkazem libovůle žalovaného, který zaměňuje právo správního uvážení s pojmem volného hodnocení důkazů. Ministr vnitra využil „volného hodnocení důkazů“ pro bagatelizaci obsahu nových důkazů předložených žalobkyněmi, čímž se dopustil zjevně nesprávného procesního postupu majícího za následek neúplná skutková zjištění v posuzované věci. Napadené rozhodnutí popírá historická skutková zjištění dobových orgánů, tj. MNV v Rájci dle zápisu z 8.2.1946 a následně ONV v Boskovicích ze dne 14.3.1946, že H. S. se proti ČSR neprovinil, když z donucení nacistů a proti své vůli musel podepsat Fragebogen, aby ochránil svoje spoluobčany v Rájci proti germanizaci. Ministr vnitra tato zjištění dobových orgánů z let 1945 - 1946 o postojích H. S. v napadeném rozhodnutí zcela přehodnotil. Jím zvolené řešení neodpovídá skutkovým a právním okolnostem věci dle obsahu celé řady nových důkazů ani kritériím dle nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 98/04 z 29.6.2005. Žalovaný svým postupem porušil právo žalobkyní na objektivní zjištění skutkového stavu věci H. S. v rozsahu jimi předložených nových důkazů. Napadené rozhodnutí postrádá ke skutkovým okolnostem zjištěným z obsahu nových důkazů (archiválií) objektivní a logické zhodnocení, z něhož by žalovaný vyvodil existenci přesvědčivých důvodů pro nepovolení obnovy. Z těchto důvodů žalobkyně považují napadené rozhodnutí za nezákonné a rovněž za nepřezkoumatelné.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

25. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel důvodnost žalobní námitky, kterou je ministru vnitra vytýkáno, že v napadeném rozhodnutí nezaložil svoji argumentaci na skutkových zjištěních k obsahu nových archiválií, jak jej k tomu zavázal Městský soud v Praze v řízení vedeném pod sp. zn. 3 A 20/2012. Městský soud v Praze rozsudkem vydaným ve zmíněném řízení zavázal Ministerstvo vnitra k novému posouzení toho, zda zápisy ze schůzí MNV v Rájci konaných od 20. 7. 1945 do 8. 2. 1946 a dále dopis dr. Háchy říšskému protektorovi ze dne 30.6.1939, stížnost H. S. adresovaná říšskému protektorovi ze dne 31.7.1939 a dopis dr. Háchy říšskému protektorovi ze dne 25.8. 1939 ve smyslu dobové judikatury odůvodňují jiné řešení otázky zachování československého státního občanství. Z napadeného rozhodnutí i z prvostupňového rozhodnutí je dle názoru žalovaného zjevné, že Ministerstvo vnitra v intencích rozsudku Městského soudu v Praze posuzovalo zvláště shora uvedené dokumenty z hlediska toho, zda ve smyslu dobové judikatury, jak je v rozhodnutích citována, odůvodňují jiné řešení otázky zachování československého státního občanství. Žalovaný se dále ohradil proti žalobnímu tvrzení, že nedostál požadavkům na rozhodnutí vydané podle § 100 odst. 1 správního řádu. Úvahy žalovaného se výlučně omezovaly na otázku, zda nově předložené důkazy jsou přípustné podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, a zda tyto důkazy mohou, a to ve shodě s interpretací podmínek pro zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., odůvodnit jiné řešení, než které bylo přijato v původním řízení. Pokud žalobkyně namítají, že Ministerstvo vnitra nevycházelo ze skutkových okolností zjištěných z obsahu nových důkazů, resp. že tyto důkazy dezinterpretovalo a učiněné závěry nejsou nestranné, nelze dle žalovaného než poukázat na hodnocení důkazů v prvostupňovém řízení (jež bylo dále v řízení o rozkladu potvrzeno) a nepochybně též na omezující zákonné podmínky pro povolení obnovy řízení. Žalobkyněmi opakovaně tvrzené nesprávné skutkové závěry, k nimž žalovaný dospěl v původním řízení, nemohou být důvodem pro obnovu řízení.
26. K žalobní námitce, že Ministerstvo vnitra rozhodnutími vydanými v dané věci, resp. právními závěry v nich obsaženými porušilo právo žalobkyně na spravedlivý proces a zcela vybočilo z rámce konstantního právního názoru Ústavního soudu ve věci československého státního občanství H. S. vysloveného v nálezu sp. zn. I. ÚS 98/04/ a rovněž ve skutkově obdobných věcech, žalovaný zdůraznil, že předmětem napadeného rozhodnutí nebylo rozhodnutí o zachování československého státního občanství H. S., ale rozhodnutí o povolení obnovy tohoto řízení na základě posouzení toho, zda nově předkládané důkazy mohou odůvodňovat jiné řešení věci. Žalovaný i nadále trvá na hodnocení uvedeném v prvostupňovém rozhodnutí, jež bylo následně potvrzeno napadeným rozhodnutím, že žalobkyněmi nově předkládané důkazy ve světle dobové judikatury k § 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., jejíž výklad je v rozhodnutích podán, takový postup neodůvodňují. Ohledně nesouhlasu žalobkyně s tvrzením obsaženým v napadeném rozhodnutí, že přípis KNV v Brně ze dne 9.7.1952 nebyl založen do spisu v roce 2005, žalovaný poukázal na to, že uvedená skutečnost vyplývá ze správního spisu vedeného k žádosti o zachování československého občanství pod sp. zn. VS-953/51/2-1998 (kde je tento dokument založen pod pořadovým číslem 38). „Novosti“ uvedeného přípisu se zabýval i Městský soud v Praze v rozsudku sp. zn. 3 A 20/2012, a to na str. 9.

27. V replice ze dne 23.2.2017 žalobkyně označily argumentaci žalovaného obsaženou v jeho vyjádření k žalobě za účelovou, přičemž setrvaly na důvodnosti uplatněných žalobních námitek, které v replice shrnuly. Zopakovaly, jaká skutková zjištění podle nich vyplývají z nově předložených důkazů (archiválií), a znovu namítly, že zjištění a závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí jsou s obsahem těchto nových důkazů v extrémním nesouladu. Dále pak namítly, že žalovaný se v rozporu s § 50 odst. 3 správního řádu zjevně povrchně vypořádal s obsahem některých jimi nově předložených archiválií (odvolání H. S. říšskému protektorovi ze dne 31.07.1939 proti rozhodnutí nacistického zemského rady v Prostějově o nařízení důvěrnické správy a jmenování nacisty A.W. důvěrnickým správcem ze dne 31.7.1939 č.j. W201, zpráva o politické situaci z 19.2.1942 - Moravská šlechta, kde sami nacisté uvádějí jimi vykonaný nátlak na H. S., aby se přihlásil k německé příslušnosti, fotokopie zápisů z pozemkových knih pro vložky 414, 350 o uvalení vnucené správy na veškerý nemovitý majetek H. S., geometrický plán vyhotovený pro účely zabavení pozemků ve prospěch německé branné moci v k. ú. R.). Žalovaný dle názoru žalobkyní nedostal svým povinností uloženým mu rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 14.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 - 143, neboť svůj závěr o irelevanci nových důkazů neodůvodnil v souladu s kritérii vymezenými Ústavním soudem v nálezu ze dne 29.6.2005 sp. zn. I.ÚS 98/04. Žalovaný též účelově opomíjí fakt, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25.4.1947 ve věci č.j. 732/46 vymezil obsah pojmu „terorizování“ ve smyslu ustanovení odst. 10 písm. ch) směrnic ministerstva vnitra ze dne 26.11.1945, č. B-2220-23/11-45-I/2 jako „záměrné vzbuzení obav u jiné osoby z utrpení závažné újmy za účelem ovlivnění vůle oné osoby.“ Hodnocení nových důkazů bylo žalovaným provedeno v rozporu s pravidly logického usuzování, což je také důvodem nesprávné právní kvalifikace řešení přijatého žalovaným. Žalovaným zjištěný skutkový stav z obsahu nových důkazů vůbec nevyplývá. Celou řadou nových důkazů (specifikovaných žalobkyněmi na straně 8 repliky) se žalovaný nezabýval vůbec, přestože je žalobkyně předložily spolu se svým vyjádřením dne 8.4.2015, tj. ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí ze dne 16.7.2015. Žalobkyně v replice též vytkly žalovanému, že se ve vyjádření k žalobě nevyjádřil k jejich žalobním tvrzením o nesprávné aplikaci ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., porušení zásady právní jistoty a legitimního očekávání žalobkyň a porušení zásady rovnosti.
28. V podání ze dne 1.5.2019 žalobkyně poukázaly na to, že byla pravomocně skončena soudní řízení ve věcech postmortální ochrany osobnosti jejich otce, ve kterých žalobkyně uspěly u soudů prvního stupně v prosazení ochrany osobnosti jejich otce H. S. proti výrokům žalovaného J. H. a žalované historičky Mgr. E. N. Nejvyšší soud usnesením ze dne 31.8.2015 č.j. 30 Cdo 798/2015-814 odmítl dovolání žalované Mgr. E. N. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 23.5.2017, č.j. 3 Co 125/2015-794 pak byl potvrzen rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích - pobočka Tábor z 9.3.2015, č.j. 15 C 4/2012-671 přiznávající žalobkyním postmortální ochranu osobnosti H. S. proti výrokům žalovaného J. H.
29. Při ústním jednání před soudem setrvaly obě strany na svých dosavadních procesních stanoviscích. Právní zástupkyně žalobkyní odkázala na námitky uplatněné v žalobě, které podrobně zrekapitulovala. Konstatovala, že rozsudky vydané v řízeních týkajících se postmortální ochrany osobnosti H. S. žalobkyně soudu předložily na dokreslení situace a nenavrhují jimi doplňovat dokazování. K dotazu soudu, zda v době mezi podáním žádosti

o povolení obnovy řízení a dnem 12.11.2009 (tímto dnem je datováno první doplnění žádosti o povolení obnovy řízení založené ve správním spise) učinily žalobkyně nějaké další podání, kterým by svou žádost doplnily, právní zástupkyně žalobkyní uvedla, že v uvedené době žalobkyně svou žádost nedoplňovaly. Žalovaný při jednání odkázal na argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě a zdůraznil, že při vydání napadeného rozhodnutí postupoval v intencích předchozího zrušovacího rozsudku Městského soudu v Praze.

30. Z obsahu spisového materiálu předloženého soudu žalovaným vyplývá, že dne 5.10.1945 podal H. S. žádost o vydání osvědčení o národní spolehlivosti podle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., in eventum žádost o zjištění, zda se mu zachovává československé státní občanství podle § 2 odst. 1 téhož ústavního dekretu a též žádost o vydání prozatímního osvědčení o zachování československého státního občanství ve smyslu § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.
31. Dne ... H. S. zemřel. Okresní národní výbor v Boskovicích vydal dne 20. 3. 1946 prozatímní osvědčení typu B podle § 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., podle kterého H. S. „*podal dne 5.10.1945 řádně odůvodněnou žádost o zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 2.8.1945, č. 33 Sb. a jest ho, až do vyřízení této žádosti, považovati za československého státního občana*“. Alternativně podaná žádost o vydání osvědčení o národní spolehlivosti podle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., byla zamítnuta výměrem ONV v B. ze dne 23.3.1946.
32. Okresní úřad v Blansku zahájil dne 3.10.2001 na základě žádosti Okresního pozemkového úřadu v Blansku řízení ve věci zjištění státního občanství a vydání osvědčení o státním občanství H. S. Usnesením Okresního úřadu v Blansku ze dne 1.11.2001, čj. RVV/1336/2001/Gr. bylo uvedené řízení přerušeno podle § 29 odst. 1 správního řádu s odůvodněním, že tento správní orgán není oprávněn pokračovat v řízení podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Sdělením Ministerstva vnitra ze dne 15.11.2001 bylo účastníkům správního řízení oznámeno, že na základě podnětu Okresního úřadu v Blansku Ministerstvo vnitra pokračuje v řízení o žádosti o zjištění zachování československého státního občanství H. S.
33. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 17.1.2002 č.j. VS-953/51/2-1998 nebylo vyhověno žádosti H. S. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 11.6.2002 čj. VS-150/RK/3-2002 byl zamítnut rozklad podaný žalobkyněmi a H. S. – R. a označené rozhodnutí Ministerstva vnitra bylo potvrzeno. Proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 11.6.2002 čj. VS-150/RK/3-2002 žalobkyně a H. S. – R., nar. ... podali správní žalobou, o jejímž zamítnutí rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27.11.2003 č.j. 6 A 90/2002 – 82. Na základě ústavní stížnosti stěžovatelů Ústavní soud nálezem ze dne 29. 6. 2005 sp. zn. I. ÚS 98/04 zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.11.2003 č.j. 6 A 90/2002 – 82, rozhodnutí ministra vnitra ČR ze dne 11.6.2002, čj. VS-150/RK/3-2002 a rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 17.1.2002, č.j. VS-935/51/2-1998, jimiž byla podle názoru Ústavního soudu porušena základní práva a svobody stěžovatelů

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

plynoucí z čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky a čl. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

34. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik ze dne 10.4.2006, č.j. VS-953/51/2-1998 nebylo vyhověno žádosti H. S. o zjištění zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Rozklad, který proti tomuto rozhodnutí podali H. S. – R., nar. ... a žalobkyně, byl rozhodnutím ministra vnitra ze dne 9.10.2006 č.j. VS-160/RK/3-2006, které nabylo právní moci dne 23.10.2006, zamítnut. Žaloba, kterou proti posledně uvedenému rozhodnutí ministra vnitra podali H. S. – R., nar. ... a žalobkyně, byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 19.6.2008 č.j. 8 Ca 342/2006 – 180 jako nedůvodná zamítnuta. Kasační stížnost proti tomuto zamítavému rozsudku Městského soudu v Praze Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 9.4.2009 č.j. 6 As 7/2009 – 262 odmítl jako opožděně podanou.
35. Dne 3. 4. 2009 podaly žalobkyně žádost o povolení obnovy řízení pravomocně ukončeného rozhodnutím ministra vnitra ze dne 9. 10. 2006, č. j. VS-160/RK/3-2006 (žádost o obnovu řízení je datována dnem 2.4.2009). Ministr vnitra rozhodnutím ze dne 17. 5. 2011, č. j. MV-537-6/VS-2011 žádost žalobkyní o povolení obnovy řízení zamítl a následně rozhodnutím ze dne 20.12.2011, č. j. MV-80353-16/VS-2011 zamítl i jejich rozklad proti zamítavému rozhodnutí ze dne 17. 5. 2011. Proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 20. 12. 2011, č. j. MV-80353-16/VS-2011 podaly žalobkyně žalobu, o které Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 – 143 rozhodl tak, že rozhodnutí ministra vnitra ze dne 20.12.2011, č. j. MV-80353-16/VS-2011 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ministr vnitra poté rozhodnutím ze dne 19.2.2015 zrušil rozhodnutí ministra vnitra ze dne 17.5.2011, č. j. MV-537-6/VS-2011 a následně o žádosti žalobkyní o povolení obnovy řízení znovu rozhodl rozhodnutím ze dne 16.7.2015 č.j. MV-80353-73/VS-2011, kterým tuto žádost opětovně zamítl. Rozhodnutím ze dne 22.2.2016 č.j. MV-80353-83/VS-2011, proti němuž směřuje žaloba v nyní projednávané věci, pak ministr vnitra zamítl rozklad podaný žalobkyněmi proti jeho rozhodnutí ze dne 16.7.2015 č.j. MV-80353-73/VS-2011.
36. V posuzované věci vyšel z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

Podle § 100 odst. 2 správního řádu účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení. O obnově řízení rozhoduje správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Podle § 1 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., českoslovenští státní občané národnosti německé nebo maďarské, kteří podle předpisů cizí okupační moci nabyli státní příslušnosti německé nebo maďarské, pozbyli dnem nabytí takové státní příslušnosti československého státního občanství.

Podle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., Češi, Slováci a příslušníci jiných slovanských národů, kteří se v této době přihlásili za Němce nebo Maďary, jsouce donuceni nátlakem nebo okolnostmi zvláštního zřetele hodnými, neposuzují se podle tohoto dekretu jako Němci nebo Maďaři, schválí-li ministerstvo vnitra osvědčení o národní spolehlivosti, které vydá příslušný okresní národní výbor (okresní správní komise) po přezkoumání uvedených skutečností.

Podle § 2 odst. 1 téhož dekretu osobám, spadajícím pod ustanovení § 1, které prokáží, že zůstaly věrné Československé republice, nikdy se neprovinily proti národům českému a slovenskému a buď se činně zúčastnily boje za její osvobození, nebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem, zachovává se československé státní občanství.

Podle § 2 odst. 2 téhož dekretu žádost o zjištění, že československé státní občanství zachovává, lze podati do šesti měsíců od počátku účinnosti tohoto dekretu u místně příslušného okresního národního výboru (okresní správní komise), anebo bydlí-li žadatel v cizině, u zastupitelského úřadu. Rozhoduje o ní ministerstvo vnitra na návrh zemského národního výboru, na Slovensku Slovenské národní rady. Tyto osoby jest až do vyřízení žádosti považovati za československé státní občany, vydal-li jim okresní národní výbor (okresní správní komise) nebo zastupitelský úřad osvědčení o okolnostech, uvedených v předchozím odstavci.

37. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

38. Předně je nutno zdůraznit, že předmětem soudního řízení v této věci není přezkum rozhodnutí správního orgánu vydaného v původním řízení ve věci samé, tj. rozhodnutí žalovaného, jímž nebylo vyhověno žádosti H. S. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb., ale přezkum zamítavého rozhodnutí žalovaného o žádosti žalobkyní o povolení obnovy řízení v této již pravomocně ukončené věci. Uvedená skutečnost má zásadní význam pro rozhodnutí soudu o žalobě, neboť charakter řízení a relevantní právní úprava limitují okruh žalobních námitek, které jediné lze účinně uplatnit proti napadenému rozhodnutí. Žalobkyně nicméně leckdy tuto skutečnost účelově přehlíží a napadené rozhodnutí nepřipustně zaměňují s rozhodnutím ve věci samé, resp. brojí proti němu námitkami, které s ohledem na jeho podstatu není možné akceptovat.

39. Obnova řízení se skládá ze dvou samostatných stadií. Prvním z nich je řízení o povolení obnovy, v němž správní orgán zkoumá pouze to, zda jsou splněny podmínky pro povolení obnovy řízení, avšak původně řešenou otázku sám nepřezkoumává. Pouze v případě, že správní orgán shledá splnění těchto podmínek, povolí obnovu původního správního řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

V obnoveném řízení pak bude opětovně rozhodnuto o věci samé, aniž by ovšem správní orgány musely dospět k odlišnému závěru než v původním řízení.

40. O podstatě institutu obnovy řízení konstantně judikuje jak Nejvyšší správní soud (např. rozsudky ze dne 30. 9. 2003, čj. 6 A 63/2002-40, č. 522/2005 Sb. NSS, ze dne 23. 8. 2005, čj. 5 A 127/2002-42, č. 1343/2007 Sb. NSS, ze dne 13. 5. 2010, čj. 6 As 39/2009-74, či ze dne 16. 11. 2006, čj. [9 As 53/2010-81](#), přiměřeně též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 7. 2007, čj. 2 Afs 51/2006-58, č. 1355/2007 Sb. NSS), tak Ústavní soud [např. nález sp. zn. III. ÚS 2959/10 ze dne 14. 4. 2011 (N 70/61 SbNU 89)]. Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, jenž představuje průlom do principu nezměnitelnosti a závaznosti vydaných rozhodnutí. Účelem obnovy je odstranit nedostatky ve skutkových zjištěních pravomocného rozhodnutí v případech, kdy tyto vady vyšly najevo až po právní moci původního rozhodnutí. Obnova řízení umožňuje překonat překážku věci pravomocně rozhodnuté a znovu ve věci rozhodnout. Z tohoto důvodu je nutné přípustnost tohoto institutu vykládat restriktivně.
41. V řízení o povolení obnovy řízení se nepřezkoumává zákonnost a odůvodněnost původního rozhodnutí. Posuzuje se jen otázka, zda nové skutečnosti či důkazy dříve neznámé, ve spojení s důkazy již provedenými, a za splnění dalších zákonných podmínek, mohou odůvodnit jiné rozhodnutí, než které bylo dříve vydáno.
42. Zákonná úprava taxativním výčtem stanoví, v jakých případech přichází v úvahu obnova řízení na žádost účastníka v § 100 odst. 1 správního řádu. Žalobkyně podaly žádost o obnovu řízení z důvodu podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Podle tohoto ustanovení se řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Jinými slovy k tomu, aby mohl být institut obnovy řízení aplikován, musí být splněny tyto podmínky: (1) právní moc rozhodnutí ve věci, jímž bylo ukončeno řízení před správním orgánem, (2) žádost účastníka, (3) zákonem stanovené důvody obnovy řízení, (4) zachování lhůty, a (5) objevené skutečnosti či důkazy mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování. Všechny tyto podmínky přitom musí být splněny současně a nesplnění byť i jen jediné z nich vylučuje možnost rozhodnout o povolení obnovy řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soud ze dne 6.12.2012 č.j. 1 As 130/2012 – 29).
43. Základem důvodu pro povolení obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu je existence tzv. dříve neznámých skutečností (novot) a jejich nezaviněné neuplatnění. Dříve neznámými (novými) skutečnostmi nebo důkazy ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu je třeba rozumět taková skutková zjištění (ať už jsou předmětem dokazování, nebo jejich existenci netřeba dokazovat), která v době rozhodování sice existovala, ale nemohla být v řízení uplatněna bez zavinění účastníka, který o obnovu žádá. Jinými slovy, tyto skutečnosti nebo důkazy v době řízení existovaly, ale účastník je buď neznal, nebo nemohl objektivně použít (typicky např. později objevený svědek události, či listina v době řízení považována za ztracenou, atp.). Novou skutečností představující

důvod pro povolení obnovy řízení tedy může být pouze skutečnost existující již v době rozhodování správního orgánu v původním řízení, která v souhrnu s dalšími skutečnostmi vytváří skutkový stav, jenž zde byl v době vydání rozhodnutí v původním řízení, k němuž se mimořádný opravný prostředek upíná, a která nově, to jest až po právní moci tohoto rozhodnutí, vyšla najevo, když předtím nebyla známa ani účastníku řízení, ani správnímu orgánu, a nemohla být proto správním orgánem při rozhodování vzata v úvahu.

44. Důsledkem povolení obnovy řízení je prolomení principu závaznosti a nezměnitelnosti pravomocného správního rozhodnutí, což je důsledek s ohledem na právní jistotu obecně nežádoucí. Aby byla obnova řízení povolována jen v případech, kdy má provedení obnoveného řízení smysl, zakotvuje právní úprava materiální podmínku pro povolení obnovy řízení, podle níž dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které vyšly nově najevo, mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování v původním řízení. Účelem tohoto materiálního kritéria je „*odfiltrovat v průběhu řízení o povolení, příp. nařízení obnovy řízení, takové případy, u kterých by obnovené řízení [...] objektivně nemohlo nic nového přinést*“ (Vedral, J.: Správní řád: Komentář, 2. vydání. Praha, BOVA POLYGON, 2012, str. 859 - 860). Správní orgán se tak již v prvním stadiu obnovy řízení, v němž se rozhoduje, zda bude obnova řízení povolena, musí předběžně zabývat relevancí skutečností či důkazů pro původní řízení v tom smyslu, zda jsou schopny odůvodňovat (nikoli tedy zda odůvodňují) odlišné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Správní orgán musí předběžně posoudit, zda se nejedná o skutečnosti nebo důkazy, jež sice formálně splňují podmínky ustanovení § 100 odst. 1 písm. a), zjevně ovšem nemohou odůvodnit odlišné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, a bylo by tak nadbytečné vést obnovené řízení (srov. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 3. vydání. Praha, C. H. Beck, 2011, s. 410).
45. Po tomto obecném shrnutí podstaty institutu obnovy řízení a zákonem stanovených podmínek pro její povolení soud uvádí, že napadené rozhodnutí splňuje podmínky přezkoumatelnosti. Z napadeného rozhodnutí ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím ministra vnitra ze dne 16.7.2015, se kterým tvoří jeden celek, lze bez obtíží seznat, jaké důvody ministra vnitra vedly k zamítnutí žádosti žalobkyní o povolení obnovy řízení. Žalovaný správní orgán své závěry srozumitelně a dostatečně přesvědčivě odůvodnil, ve svých úvahách vycházel ze smyslu a účelu příslušné právní úpravy a jeho názory, které při posouzení předmětné žádosti uplatnil, nevybočují ze základních logických a právních pravidel a nelze je považovat ani za nepředvídatelné či svévolné. Žalovaný správní orgán vyjádřil v rozhodnutí srozumitelně základní úvahu o věci, a sice že obnovu řízení lze povolit pouze za splnění podmínek uvedených v § 100 odst. 1 správního řádu, přičemž v daném případě k naplnění těchto podmínek nedošlo, neboť nevyšly najevo žádné nové skutečnosti či důkazy, které by byly způsobilé odůvodnit jiné řešení rozhodné otázky, zda v případě H. S. bylo prokázáno splnění podmínek pro zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Soud k tomu dodává, že nepřezkoumatelným není rozhodnutí, v jehož odůvodnění orgán veřejné moci prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

46. Není pravdou, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor, který zaujal Městský soud v Praze ve zrušovacím rozsudku ze dne 19.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 – 143. V něm soud žalovanému vytkl jednak to, že se dostatečně nevypořádal se skutečnostmi obsaženými v zápisech ze schůzí MNV v R. konaných v období od 20. 7. 1945 do 8. 2. 1946, jejichž kopie žalobkyně v řízení o povolení obnovy předložily, a opomenul tyto zápisy hodnotit z hlediska existence důvodů pro obnovu řízení. Soud dále shledal nedostatečným vypořádání se s dopisem dr. Háchy říšskému protektorovi ze dne 30. 6. 1939, stížností H. S. adresovanou říšskému protektorovi ze dne 31. 7. 1939 a dopisem dr. Háchy říšskému protektorovi ze dne 25. 8. 1939, s odkazem na něž žalobkyně zdůrazňovaly nátlak vyvíjený na H. S. v souvislosti s přihlášením se k německé národnosti a jeho neblahý zdravotní stav. Za důvodnou soud označil i námitku, že (při rozhodování o žádosti o povolení obnovy řízení) nelze argumentovat rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. 8 Ca 348/2006. Vytčená pochybení žalovaný v dalším řízení napravil – své rozhodnutí ze dne 17.5.2011, jímž žádost žalobkyně o povolení obnovy řízení opětovně zamítl, již neopírá o důvody obsažené v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19.6.2008 č.j. 8 Ca 342/2006 – 180, a soudem označené „opomenuté“ důkazy náležitě posoudil. S jeho závěry stran posouzení těchto listinných důkazů se soud plně ztotožňuje, přičemž shledává ještě další důvody, pro které uvedené důkazy nemohou vést k povolení obnovy řízení (viz níže).
47. Protože řada žalobních námitek uplatněných v nyní projednávané věci kopíruje námitky, které již byly předmětem posouzení v řízení vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. 3 A 20/2012, je možné v rámci jejich vypořádání zopakovat některé závěry vyslovené soudem v rozsudku ze dne 19.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 – 143. K námitkám vytýkajícím žalovanému nesprávná skutková zjištění proto soud uvádí, že z ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu plyne, že dokazování nově předloženými důkazy ani nové hodnocení skutkového stavu se v řízení o povolení obnovy neprovádí. V tomto řízení správní orgán posuzuje, zda nové důkazy mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování v původním řízení. Z tohoto hlediska nelze pokládat za důvodnou značnou část žalobních námitek brojících proti nesprávným skutkovým závěrům učiněným žalovaným v předchozím řízení, jehož obnova je požadována. V řízení o povolení obnovy totiž není správní orgán povolán k tomu, aby přezkoumával původní řízení a rozhodnutí je završující. Takový postup by dalece překračoval rámec vytyčený v § 100 správního řádu. Nelze proto vyhovět námitkám, že žalovaný dospěl v předchozím řízení ke skutkovým závěrům o nedostatku a intenzitě útrap H. S., že nepřikládal náležitý význam osvědčení o zachování státního občanství H. S. z roku 1946 atd. Stejně tak nelze z týchž důvodů vyhovět rozsáhlé části žaloby, v níž žalobkyně poukazují na nesprávná a nepravdivá skutková zjištění učiněná žalovaným (např. zjištění o méně než 3měsíčním členství H. S. v Národním souručenství před datem podpisu Fragebogen, nebo zjištění o příbuzenství K. B. s H. S. a jeho rodinou atd.). Soud k tomu dodává, že zákonným důvodem pro povolení obnovy řízení nejsou nepravdivé skutkové závěry správního orgánu, ale nepravdivé důkazy, resp. provedené důkazy, které se ukázaly nepravdivými. To může být např. svědecká výpověď, o které se posléze ukáže, že byla nepravdivá, či listina, u níž vyjde najevo, že se jedná o falzum apod. V tomto ohledu však žalobkyně ničeho nenamítají – ve své žádosti o povolení obnovy řízení a stejně tak ani v podané žalobě neoznačily za nepravdivý žádný konkrétní důkaz z početné skupiny těch důkazů, které byly podkladem pro rozhodování správního orgánu v původním řízení.

48. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v řízení o povolení obnovy jako nové skutečnosti či důkazy uplatňovaly v nezanedbatelné míře judikaturu (např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 10. 2004, č. j. 24C 21/2004-133, rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 1. 2009 sp. zn. 1 Co 32/2008) a i v průběhu řízení o žalobě zdejšímu soudu předkládaly nově vydaná soudní rozhodnutí ve věcech postmortální ochrany osobnosti jejich otce H. S., soud připomíná, že obnova řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu je – na rozdíl od úpravy přezkumného řízení dle § 94 téhož zákona – určena k nápravě skutkových nesprávností. Žalovaný právem dovodil, že judikatura spadá do oblasti právního posouzení věci a není skutečností či důkazem, z něhož by bylo možné dovodit konkrétní skutková zjištění podstatná pro objasnění skutkové stránky případu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.5.2010, č.j. 6 As 39/2009-74). Je tedy vyloučeno, aby soudní rozhodnutí doložená žalobkyněmi byla sama o sobě způsobilá měnit skutkový stav a vyvolat důvodnost povolení obnovy řízení, nehledě k tomu, že se v řadě případů ani nejedná o důkaz, který existoval v době původního řízení. Shledal-li tedy žalovaný, že předmětná soudní rozhodnutí nemohou odůvodňovat povolení obnovy řízení, jeho závěru je třeba přisvědčit.
49. Pokud se jedná o vnitřní předpisy Ministerstva vnitra z let 1945-46 zmiňované žalobkyněmi, ani ty soud ve shodě s názorem žalovaného nepovažuje za nové skutečnosti dříve neznámé, které by odůvodňovaly obnovu řízení. Jedná se o vnitřní předpisy žalovaného, není proto na místě usuzovat, že by o nich žalovaný při své aplikační praxi neměl povědomí, což žalobkyně ani netvrdí. Nadto je podobně jako soudní rozhodnutí nelze vnímat jako důkazy či skutečnosti, z nichž by bylo možno dovozovat konkrétní skutková zjištění, ale pouze jako interpretační vodítko pro správní orgány aplikující příslušnou právní úpravu.
50. Co se týče přípisu KNV v B. ze dne 9.7.1952 zn. III/1.216.7-8/7-1952-Š, nejedná se o důkaz dříve neznámý a nově vyšlý najevo, neboť tento listinný důkaz je založen již ve spisu původního správního řízení. Pokud k němu dle názoru žalobkyně žalovaný v původním řízení nepřihlížel či je jako podklad řízení nehodnotil anebo je hodnotil nesprávně, neznamená to, že neexistoval. Soud navíc přisvědčuje závěru žalovaného, že tato listina se věcně netýká původního řízení, tj. řízení o žádosti H. S. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., ale řízení o odvolání proti výměru ONV v B. ze dne 23.3.1946, jímž byla zamítnuta žádost H. S. o vydání osvědčení o národní spolehlivosti podle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Tato listina s ohledem na svůj obsah nemůže mít naprosto žádný význam pro (jiné) posouzení klíčové otázky řešené v původním řízení, tj. zda v případě H. S. bylo prokázáno splnění podmínek pro zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Ani v tomto případě se tedy nejedná o důkaz ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, který by mohl vést k povolení obnovy řízení.
51. Pro posouzení důvodnosti žádosti žalobkyně o povolení obnovy řízení, a v důsledku toho i pro posouzení důvodnosti žaloby je významná též otázka zachování lhůty zakotvené v ustanovení § 100 odst. 2 správního řádu. Touto otázkou se bohužel žalovaný v napadeném rozhodnutí blíže nezabýval. Zmíněné ustanovení limituje možnost účastníka podat žádost o obnovu řízení jednak subjektivní lhůtou 3 měsíců, která běží ode dne, kdy

se účastník o důvodu obnovy řízení dozvěděl, a dále objektivní nepřekročitelnou lhůtou 3 let běžící ode dne právní moci rozhodnutí. Jak již bylo soudem konstatováno shora, obnova řízení umožňuje překonat překážku věci pravomocně rozhodnuté a znovu ve věci rozhodnout. Důsledkem povolení obnovy řízení je prolomení principu závaznosti a nezměnitelnosti pravomocného správního rozhodnutí, což je důsledek s ohledem na právní jistotu obecně nežádoucí. Přípustnost tohoto institutu je proto nutné vykládat restriktivně, což jistě platí i pro zákonem stanovenou podmínku zachování lhůt pro podání žádosti o obnovu řízení. Nelze tak akceptovat postup, kdy účastník řízení v rámci zákonem stanovené objektivní lhůty 3 let ode dne právní moci rozhodnutí sice podá žádost o obnovu řízení, avšak i po uplynutí uvedené lhůty pokračuje ve vyhledávání dalších nových důkazů či skutkových „novot“, které správnímu orgánu příslušnému k rozhodnutí o žádosti v průběhu dalších měsíců či dokonce let předkládá jako doplnění původní žádosti. Akceptace uvedeného postupu by znamenala naprosté popření významu zákonem stanovené objektivní lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení, ve které jediné účastník řízení může účinně podat řádně odůvodněnou žádost o obnovu řízení, a zároveň by představovala nepřípustné narušení právní jistoty a stability subjektů veřejné správy. Nejenom žadatel o obnovu řízení, ale i ostatní subjekty dotčené rozhodnutím správního orgánu vydaným v původním řízení mohou legitimně očekávat, že k případnému povolení obnovy řízení může dojít pouze na základě těch nově najevo vyšlých skutečností či důkazů, které budou správnímu orgánu oznámeny či předloženy v žádosti o obnovu podané v objektivní tříleté lhůtě stanovené zákonem, a nikoliv na základě skutečností či důkazů „objevených“ žadatelem o obnovu a předložených správnímu orgánu dávno po uplynutí uvedené lhůty, bez jakéhokoli časového omezení. Dodatečné uplatňování dalších nových skutečností či důkazů žadatelem o obnovu řízení po uplynutí objektivní tříleté lhůty zakotvené v § 100 odst. 2 správního řádu je tudíž nepřípustné a správní orgán k takto opožděně uplatněným skutečnostem a důkazům nemůže přihlížet, stejně jako nemůže věcně posuzovat opožděně podanou žádost o obnovu řízení.

52. V nyní projednávané věci nabylo rozhodnutí správního orgánu v původním řízení, jímž nebylo vyhověno žádosti H. S. o zjištění zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., právní moci dne 23.10.2006. Žalobkyně sice podaly řádně odůvodněnou žádost o povolení obnovy řízení (datovanou dnem 2.4.2009) v rámci objektivní tříleté lhůty, avšak v uvádění dalších skutečností a předkládání důkazních návrhů pokračovaly ještě dlouho poté, co tato lhůta uplynula (viz jejich doplnění žádosti ze dne 12.11.2009, rozšíření žádosti z 22.2.2011 či další doplnění žádosti z 8.4.2015). K těmto podáním, resp. ke skutečnostem a důkazním návrhům, které v nich žalobkyně opožděně uplatnily, není možné při posouzení opodstatněnosti žádosti žalobkyně o povolení obnovy řízení jakkoliv přihlížet. Relevantní jsou tak pouze skutečnosti a důkazy uvedené v samotné žádosti o povolení obnovy řízení ze dne 2.4.2009.
53. Další hledisko, které dle náhledu soudu mělo být žalovaným rovněž zohledněno při posouzení žádosti žalobkyně o povolení obnovy řízení, je to, zda v žádosti o obnovu řízení uváděné skutečnosti (a důkazy k nim se vztahující) byly známy H. S. jakožto žadateli o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., a zda se jedná o skutečnosti, které jmenovaný nemohl v původním řízení uplatnit. Z ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu vyplývající podmínky, že nově najevo vyšlé skutečnosti nebo důkazy byly dříve neznámé a účastník je nemohl v

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

původním řízení uplatnit, totiž musí být splněny nejen ve vztahu k procesnímu nástupci (nástupcům) účastníka původního řízení, ale i ve vztahu k účastníku původního řízení samotnému. Opačný výklad by fakticky garantoval procesnímu nástupci účastníka původního řízení právo na zcela nový proces, v němž by mohl uvést jakékoli skutečnosti a navrhnout jakékoli důkazy jemu dříve neznámé bez ohledu na to, zda o nich věděl účastník původního řízení a zda je mohl v původním řízení uplatnit. Účelem obnovy řízení však není umožnit procesnímu nástupci napravit případná pochybení původního účastníka řízení, jenž neuvedl všechny potřebné skutečnosti a neoznačil všechny relevantní důkazy, ač mu byly známy a nebránila mu v tom žádná objektivní překážka. Vzhledem k mimořádnému významu výsledku posouzení žádosti o zachování československého státního občanství pro život žadatele i jeho rodiny považuje soud za nepravděpodobné, že by žadatel H. S. neuvedl veškeré skutečnosti, jež by bylo možno být i jen okrajově a hypoteticky vykládat v jeho prospěch a jež by mohly zlepšit jeho procesní postavení. Nicméně i v případě, že by se rozhodl, ať již z jakéhokoliv důvodu, určité skutečnosti neuvest či neoznačit jemu známé důkazy, nemůže k odstranění tohoto následku sloužit obnova řízení, jež je přípustná na základě zjištění dříve neznámých skutečností a nedostupných důkazů, nikoli na základě skutečností a důkazů žadateli - účastníku původního řízení známých, avšak jím neuplatněných z důvodu nesprávně zvolené procesní strategie. Ke shodnému závěru dospěl soud i v rozsudku ze dne 30.11.2017 č.j. 8 A 129/2015 – 70 vydaném v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra o zamítnutí žádosti o obnovu řízení ve věci jiného neúspěšného žadatele o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., přičemž s tímto závěrem se ztotožnil i Nejvyšší správní soud, jenž kasační stížnost proti uvedenému rozsudku zamítl rozsudkem ze dne 30.11.2017 č.j. 8 As 144/2016 – 93.

54. Rozhodnutí vydané v původním řízení, jímž byla zamítnuta žádost H. S. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., je mj. zbudováno na závěru, že nebylo prokázáno, že se H. S. činně zúčastnil boje za osvobození Československé republiky, nebo že trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem. Aby bylo možné návrhu žalobkyní na povolení obnovy řízení vyhovět, musely by být nově najevo vyšlé skutečnosti a důkazy způsobily odůvodňovat jiné řešení této otázky. Skutečnosti a důkazy označené v žádosti žalobkyní o povolení obnovy řízení však k jinému závěru ohledně této klíčové otázky týkající se jedné z podmínek pro zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., vést nemohou.
55. Pro posouzení toho, zda se H. S. činně zúčastnil boje za osvobození Československé republiky, nebo zda trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem, mohou mít význam pouze skutečnosti, k nimž došlo v relevantní době, tedy do konce druhé světové války. Z tohoto pohledu se jako zcela irrelevantní jeví veškerá žalobní argumentace, v níž žalobkyně poukazují na to, že na H. S. a členy jeho rodiny coby příslušníky bývalé šlechty bylo podle Košického vládního programu nahlíženo jako na rodinu „třídních nepřátel“, a žalovanému vytýkají, že ignoroval perzekuci H. S. (i žalobkyní) po osvobození ze zjevně politických důvodů, jejímž důvodem byla skutečnost, že H. S. byl příslušníkem bývalé šlechty. Totéž platí i pro tvrzenou národnostní diskriminaci H. S. ze strany členů MNV v Rájci, odůvodněnou obavou z ohrožení parcelace jeho pozemků. Tato údajná poválečná perzekuce H. S. ze strany československých orgánů, ať již na místní či celostátní úrovni,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

jakož i důkazy, které ji dle názoru žalobkyní prokazují (zápisy z jednání MNV v Rájci nad Svitavou z let 1945 – 1946), se z časového a věcného hlediska zcela mýlí s podstatou věci, a nemůže nijak ovlivnit závěr žalovaného, že H. S. netrpěl *pod nacistickým nebo fašistickým terorem*. Tyto skutečnosti a důkazy k nim se upínající proto nemohou obstát jako důvod pro povolení obnovy řízení. K tomu je nutno dodat, že uvedená argumentace nebyla vůbec obsažena v žádosti žalobkyní ze dne 2.4.2009 o povolení obnovy řízení, a totéž platí i pro zmíněné důkazy, které byly žalovanému předloženy až po uplynutí 3leté objektivní lhůty zakotvené v § 100 odst. 2 správního řádu, a jejich opožděné uplatnění samo o sobě bránilo tomu, aby se jimi žalovaný blíže zabýval.

56. Z právě uvedeného je zřejmé, že senát Městského soudu v Praze rozhodující o žalobě v této věci se neztotožňuje s názorem třetího senátu, jenž ve zrušovacím rozsudku ze dne 19.9.2014 č.j. 3 A 20/2012 – 143 vedl žalovaného k tomu, aby zápisy ze schůzí MNV v Rájci konaných v období 1945 - 1946 hodnotil z hlediska existence důvodů pro obnovu řízení. Závěru žalovaného, že se nejedná o nové skutečnosti či důkazy způsobilé zvrátit skutkový stav původního řízení, je nicméně nutné z výše uvedených důvodů přisvědčit.

57. Nepřípadné jsou též žalobní námitky, jimiž žalobkyně zpochybňují závěr žalovaného o bezvýznamnosti prozatímního osvědčení podle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., které ONV v B. vydal H. S. dne 20.3.1946, přičemž zdůrazňují, že ONV v Boskovicích (spolu s MNV v R.) je nutno považovat za orgány způsobilé bezprostředního hodnocení relevantních okolností dle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Otázky existence uvedeného osvědčení, jeho prozatímního charakteru a významu pro rozhodnutí o žádosti H. S. o zachování československého státního občanství byly správním orgánem detailně posouzeny již v původním řízení. Nesouhlas žalobkyní s právními závěry, k nimž žalovaný při posouzení těchto otázek dospěl, nemůže být z povahy věci zákonným důvodem pro povolení obnovy řízení, která, jak bylo výše uvedeno, slouží k nápravě skutkových nedostatků původního pravomocného rozhodnutí a nikoliv k nápravě jeho nezákonnosti spočívající v nesprávném právním posouzení věci. Proti případným nesprávným závěrům žalovaného ohledně charakteru a významu prozatímního osvědčení vydaného H. S. mohly žalobkyně brojit v žalobě směřující proti rozhodnutí správního orgánu ve věci samé vydanému v původním řízení. Lze jen doplnit, že ani tato argumentace nebyla obsažena v žádosti žalobkyní ze dne 2.4.2009 o povolení obnovy řízení.

58. Následující skutková zjištění, která žalobkyně dovozují z jimi předložených důkazů:

- H. S. měl po zřízení ČSR československé státní občanství a do okupace vstupoval jako Čech přijetím jeho přihlášky do českého Národního souručenství;
- členství v Národním souručenství H. S. vzniklo již dne 8.5.1939;
- H. S. nebyl vědomě a dobrovolně členem žádné nacistické organizace;
- H. S. měl český původ, neboť se narodil české matce, a jeho manželka byla dcerou českého starosty v Boskovicích;
- H. S. se v r. 1930 osobně nesetkal se sčítacím komisařem Č. a sčítací arch nevyplnil ani nepodepsal;

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

- K. B. nebyl příbuzným H. S.;

rovněž nemohou objektivně ničeho změnit na závěru, o který se opírá pravomocné rozhodnutí žalovaného vydané v původním řízení, totiž že nebylo prokázáno, že H. S. trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem, neboť se k této otázce (charakteru a intenzity strádání H. S.) nevztahují. Tyto skutečnosti a případné důkazy k nim se upínající proto nemohou být důvodem pro povolení obnovy řízení. K tomu je třeba uvést, že o existenci československého státního občanství H. S. po zřízení ČSR není mezi stranami sporu, stejně jako o jeho přihlášení do Národního souručenství. Skutečná doba členství H. S. v Národním souručenství je pro posouzení otázky, zda H. S. trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem, zcela irrelevantní. Co se týče národnosti H. S., také tato otázka byla předmětem zevrubného posouzení v původním řízení, ve kterém se správní orgán zabýval mj. i prohlášením sčítacího komisaře M. Č., že při vyplňování popisného archu v roce 1930 jednal jen s komorníkem H. S. panem V. M. Žalobkyněmi tvrzený český původ H. S. navíc jistě nelze považovat za skutečnost ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, tedy za dříve neznámou skutečnost, která vyšla až dodatečně najevo a kterou H. S. či samotné žalobkyně nemohly uplatnit (a relevantními důkazy prokázat) v původním řízení.

59. K otázce údajného členství H. S. ve fašistických organizacích žalobkyně v žádosti o povolení obnovy řízení ze dne 2.4.2009 připojily jako důkaz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18.10.2004, č.j. 24 C 21/2004-133 a k němu se upínající rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 1. 2009 č.j. 1 Co 32/2008 – 292, a dále čestné prohlášení J. M. ze dne 19.3.2009 o zadržení registraturních seznamů NSDAP. Jak již bylo soudem uvedeno shora, judikatura spadá do oblasti právního posouzení věci, a soudní rozhodnutí doložená žalobkyněmi tudíž nejsou způsobilá měnit skutkový stav a vyvolat důvodnost povolení obnovy řízení. Žalobkyněmi předložená rozhodnutí navíc nabyla právní moci až po pravomocném skončení původního řízení, k němuž se žádost o povolení obnovy upíná. Čestné prohlášení J. M. ze dne 19.3.2009 pak s ohledem na datum jeho vyhotovení není důkazem, který existoval v době původního řízení.
60. Argumentaci, v níž poukazoval na to, že dotazník ke zjištění německé státní příslušnosti (Fragebogen zur Feststellun der Deutschen Staatsangehörigkeit – dále jen „Fragebogen“) podepsal na základě nátlaku nacistů, kterému se předtím marně snažil čelit, a to i tím, že podal k říšskému protektorovi odvolání proti rozhodnutí vrchního zemského rady v Prostějově a prostřednictvím svých zástupců se obrátil na prezidenta dr. Háchu, který v jeho prospěch neúspěšně intervenoval, H. S. uplatnil již ve své žádosti o vydání osvědčení o národní spolehlivosti podle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., in eventum o zjištění, zda se mu zachovává československé státní občanství podle § 2 odst. 1 téhož ústavního dekretu, kterou podal dne 5.10.1945. V žádosti argumentoval i tím, že jeho motivací k podpisu Fragebogen byla snaha ochránit své české zaměstnance a jejich rodiny před ztrátou pracovních míst a germanizací. Teror vůči jeho osobě ze strany nacistů dle H. S. spočíval nejen v nátlaku, aby podepsal Fragebogen a vstoupil do NSDAP, ale též v uvalení důvěrnické a následně vnucené správy na jeho majetek, což mu způsobilo velkou majetkovou újmu. V důsledku prožitých útrap mu doživotně ochrnuly dolní končetiny, zůstal upoután na lůžko a jeho tělesná hmotnost klesla pod 40 kg. H. S. zároveň označil celou řadu důkazů k prokázání těchto svých tvrzení (svědecká výpověď JUDr. P. K.,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

prohlášení MUDr. A. K., svědecká výpověď K. B. aj.). Tyto důkazy měl správní orgán v původním řízení k dispozici a na jejichž základě posoudil žadatelem uplatněná tvrzení a ve věci samé rozhodl. Dospěl přitom k závěru, že žadatelem ani jeho právními nástupci nebylo prokázáno, že se H. S. činně zúčastnil boje za osvobození Československé republiky (tento závěr žalobkyně v žádosti o obnovu řízení ze dne 2.4.2009 ani v podané žalobě nikterak nezpochybují), nebo že trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem. Žalovaný při posouzení věci jako interpretační vodítko přiléhavě zohlednil dobovou judikaturu Nejvyššího správního soudu obsahující definici pojmů obsažených v § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., podle níž za trpění pod nacistickým nebo fašistickým terorem ve smyslu tohoto ustanovení nelze pokládat každou újmu vyvolanou útlakem osoby jím postižené, nýbrž jen zvýšenou míru utrpení, již jako důsledek zvýšeného útisku je možno klást na roveň činné účasti v boji za osvobození Československé republiky. Musí se tedy jednat o zvýšený útlak, zvýšené násilí, prováděné nejhruššími prostředky, jak to právě bylo vlastní německému režimu nacistickému (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26.3.1947, sp. zn. 692/46). Aplikace těchto judikатурních závěrů na žalobcovu věc soud nepovažuje za nepřipadnou, neboť uvedené závěry vyžadující trpění pod nacistickým nebo fašistickým terorem ve zvýšené míře mají obecnou platnost a dopadají na každou osobu, která se domáhá zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Soud neshledává žádný racionální důvod, proč by měl být H. S. výjimkou, byť se jednalo o nemocného člověka, který z důvodu svého nepříznivého zdravotního stavu nebyl schopen aktivního boje za osvobození republiky.

61. To, že některá z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na která žalovaný v napadeném rozhodnutí odkázal, byla vydána v březnu 1948, nemá bez dalšího negativní vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť uvedená skutečnost automaticky neznamená, že veškerá rozhodnutí z tohoto období jsou projevem mocenského zneužívání práva totalitním komunistickým režimem, a že se žalovaný cítil být takovým rozhodnutím při posouzení nyní projednávané věci bezvýhradně vázán. Žalobkyně navíc nijak nespecifikovaly, v čem mocenské zneužití práva v případě žalovaným zmiňované judikatury spatřují.
62. Žalovaný v původním řízení dovedl, že nebylo prokázáno, že by bezprostřední příčinou špatného zdravotního stavu H. S. byla nacistická perzekuce, a že uvalení správy na jeho majetek a z toho vyplývající majetkovou ztrátu nelze považovat za trpění pod nacistickým nebo fašistickým terorem, protože německá okupace měla nepříznivé majetkové dopady na drtivou většinu československých státních občanů. Konstatoval, že ze spisového materiálu není zřejmé, že by H. S. i přes uvalení vnucené správy na jeho majetek trpěl hmotnou nouzí, naopak z něj vyplývá, že jeho majetkové poměry mu dovolovaly, aby za války materiálně i finančně podporoval např. osoby zaměstnané na jeho velkostatku. Žádný doklad pak neprokazuje, že by se H. S. stal v důsledku opatření okupantů a jejich nátlaku obětí fyzického násilí nebo že by byla vězněním omezena jeho svoboda. H. S. nebyl vystěhován, nebyl mu zabaven majetek, jeho rodina nebyla persekuována. I za okupace měl H. S. velký vliv, neboť si mohl dovolit chránit některé osoby, jež v jeho věci poskytl svědectví, ačkoliv v době, kdy toto činil, byly za obdobné jednání ukládány přísné tresty. Jeho rodina si mohla i přes nelibost ze strany Němců dovolit ponechat si pro děti českou vychovatelku. Žalovaný uzavřel, že H. S. se nacistická okupace nepochybně dotkla, v jeho případě se však nejednalo o trpění pod nacistickým či fašistickým terorem takové

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

intenzity, aby jej bylo možné klást na roveň činné účasti v boji za osvobození Československa, jak požaduje výše citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu.

63. Z práve uvedeného je zřejmé, že žalobkyněmi opakovaně zmiňované strádání H. S. pod fašistickým terorem spočívajícím v nátlaku, aby podepsal Fragebogen a vstoupil do NSDAP, uvalení důvěrnické a následně vnucené správy na jeho majetek, a taktéž nepříznivý zdravotní stav rozhodně nejsou skutečnostmi ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, tedy skutečnostmi dříve neznámými, které by vyšly najevo až dodatečně, neboť těmito skutečnostmi argumentoval H. S. již v žádosti, která původní řízení iniciovala. Důkazy, které k těmto skutečnostem žalobkyně nově označily v žádosti o povolení obnovy řízení ze dne 2.4.2009 (dopisy dr. Háchy říšskému protektorovi ze dne 30. 6. 1939 a ze dne 25. 8. 1939, odvolání H. S. ze dne 31. 7. 1939 adresované říšskému protektorovi), nemohou nijak ovlivnit závěr správního orgánu, že H. S. netrpěl pod nacistickým či fašistickým terorem natolik, aby jeho utrpení bylo možné klást na roveň činné účasti v boji za osvobození Československa. Soud přisvědčuje názoru žalovaného, že dopisy prezidenta dr. Háchy říšskému protektorovi ze dne 30.6.1939 a ze dne 25.8.1939 (označované žalobkyněmi jako stížnosti) jsou vskutku pouze dokladem toho, že H. S. využil svých kontaktů na nejvyšší státní úrovni, o nichž měl za to, že mu mohou být nápomocny v úsilí vyhnout se podpisu Fragebogen. Obsah prvního z obou dopisů, který ministr vnitra rekapituluje v prvostupňovém rozhodnutí ze dne 16.7.2015 o zamítnutí žádosti žalobkyní o povolení obnovy řízení, svědčí o tom, že prezident dr. Hácha upozorňuje říšského protektora na stížnost H. S., že na něj vrchní zemský rada v Prostějově naléhá, aby se přihlásil k německé státní příslušnosti, v druhém dopise pak prezident dr. Hácha v souvislosti se záležitostí H. S. informuje říšského protektora o vyjádření vrchního zemského rady v Prostějově vůči hraběnce K. Soud na tomto místě podotýká, že jméno hraběnky K. je v rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o povolení obnovy řízení zmíněno právě a pouze v souvislosti s pravdivou rekapitulací obsahu uvedeného dopisu, což v žádném případě nelze kvalifikovat jako porušení zásady dobré správy
64. Ani jeden z těchto dopisů neprokazuje konkrétní způsob nátlaku na H. S. či jiné skutečnosti, a nejedná se tak o důkaz, jenž by zpochybňoval správnost závěru, že H. S. netrpěl pod nacistickým či fašistickým terorem ve smyslu § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., k němuž správní orgán v původním řízení dospěl po posouzení skutkových zjištění popsanych v předchozím odstavci tohoto rozsudku. Třetí důkaz, jímž je odvolání samotného H. S. ze dne 31. 7. 1939 adresované říšskému protektorovi, nemůže být důkazem ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu řízení, neboť jde o listinu, která z povahy věci musela být H. S. známa a kterou jmenovaný mohl uplatnit v původním řízení.
65. Skutečnost, že na majetek H. S. byla nacisty uvalena vnucená správa (k této skutečnosti žalobkyně v žádosti o obnovu řízení ze dne 2.4.2009 jako nový důkaz označily fotokopie zápisů z pozemkových knih pro vložky 414 a 350), byla žalovanému a samozřejmě i H. S. v původním řízení známá a mezi účastníky o ní nebylo sporu. K uvalení vnucené správy na majetek H. S. žalovaný přihlížel při rozhodování ve věci samé v původním řízení, a uvedená skutečnost, jakož i důkazy, které jí prokazují, tudíž nemohou být důvodem pro povolení obnovy řízení. Takovým důvodem není ani žalobkyněmi v žádosti o obnovu řízení uváděná skutečnost spočívající v zabavení části výměry pozemků H. S. německými

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

úřady pro válečné účely ve prospěch vojenského úvozu pro potřeby wehrmachtu, k jejímuž prokázání žalobkyně předložily geometrický plán ze dne 4.9.1944 vztahující se ke katastrálnímu území H. O zabavení části svých pozemků pro potřeby wehrmachtu musel H. S. jistě vědět, a prostřednictvím svých právních zástupců mohl tuto skutečnost uplatnit (a relevantními důkazy prokázat) již v původním řízení. Zabavení části pozemků H. S. pro potřeby wehrmachtu navíc není způsobilé zpochybnit celkový závěr, jenž žalovaný zaujal v původním řízení, a sice že H. S. v době okupace netrpěl hmotnou nouzí (nic takového ostatně žalobkyně nikdy netvrdily), takže jeho majetkové ztráty nelze považovat za trpění pod nacistickým nebo fašistickým terorem v takové intenzitě, aby je bylo možno postavit na roveň činné účasti v boji za osvobození Československa.

66. Ačkoliv žalobkyně v žalobě opakovaně poukazují na nepříznivý zdravotní stav H. S. a zdůrazňují, že k jeho zhoršení došlo právě v době okupace, v žádosti o povolení obnovy řízení ze dne 2.4.2009 ohledně těchto skutečností ničeho neuvedly, ani ve vztahu k nim neoznaly žádné nové důkazy, a proto nebylo důvodu, aby se žalovaný při rozhodování o předmětné žádosti těmito skutečnostmi zabýval. Soud k tomu dodává, že H. S. nepochybně musel v době podání žádosti o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., svůj zdravotní stav, jakož i možné příčiny jeho zhoršení znát, a tyto skutečnosti mohl v původním řízení nejen tvrdit, což také učinil, ale také je mohl (a měl) relevantními důkazy doložit. To ostatně platí i ve vztahu k žalobkyním, u kterých lze důvodně předpokládat, že rovněž musely být o zdravotním stavu svého otce dobře informovány. Samy žalobkyně v žalobě uvádí, že ošetřujícím lékařem zjištěnou příčinu smrti H. S., kterou bylo celkové vyčerpání a podvýživa, a skutečnost, že se nedožil ani 53 let, prokazuje očitě svědectví ošetřujícího lékaře H. S., svědectví MUDr. K. a K. B. a dalších očitých svědků, jejichž výpovědi jsou založeny ve státoobčanském spise H. S. několik desetiletí. Pak ovšem tyto skutečnosti a zmíněné důkazy, které se k nim upínají, nemohou být důvodem pro povolení obnovy řízení ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, protože se nejedná o dříve neznámé skutečnosti či důkazy, které by nebyly známé (a uplatněné) v původním řízení a které vyšly najevo až po jeho pravomocném skončení.

67. Žádnou vypovídací schopnost ve vztahu k otázce, zda H. S. trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem a v jaké míře, nemá žalobkyněmi uváděný souhlas H. S. s českou „Národní poutí“ uspořádanou Sokolem v zámecké zahradě v Blansku dne 20.8.1939 a důkazy, které žalobkyně k prokázání této skutečnosti označily v žádosti o povolení obnovy řízení. Nemůže se proto jednat o skutečnosti a důkazy, které by byly objektivně způsobilé ovlivnit závěr, o který se opírá pravomocné rozhodnutí žalovaného vydané v původním řízení, totiž že nebylo prokázáno, že H. S. trpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem, neboť se k této otázce nevztahují, nehledě k tomu, že souhlas s poskytnutím vlastních pozemků k uskutečnění „Národní pouti“ nelze považovat za skutečnost, kterou by samotný H. S. nemohl uplatnit (a prokázat) v původním řízení. Ani tyto skutečnosti (a důkazy k nim se upínající) proto nemohou být důvodem pro povolení obnovy řízení.

68. V postupu žalovaného při rozhodování o žádosti o povolení obnovy řízení soud neshledal žádnou libovůli, zneužití správní diskrece a ani porušení základních zásad činnosti správního orgánu. Napadené rozhodnutí ve spojení s rozhodnutím vydaným v prvním stupni prokazuje neopodstatněnost tvrzení žalobkyní, že se žalovaný při posuzování jejich

žádosti neřídil zákonnými podmínkami uvedenými v § 100 správního řádu. Z odůvodnění obou rozhodnutí je totiž zřejmé, že žalovaný nepostupoval libovolně, ale v souladu se zákonem posuzoval, zda žalobkyněmi označené skutečnosti a důkazy vyhovují podmínkám zakotveným v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, tedy zda se jedná o dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a vyšly nově najevo po pravomocném skončení původního řízení, a především zda mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování v původním řízení. Přestože se řadou důkazů, které byly žalobkyněmi předloženy opožděně (k tomu viz výše), zabýval žalovaný nadbytečně, lze ve výsledku akceptovat jeho závěr o nesplnění zákonem stanovených podmínek pro povolení obnovy řízení v dané věci.

69. V této souvislosti soud podotýká, že při rozhodování o žádosti o povolení obnovy řízení není ze strany správního orgánu uplatňováno správní uvážení (diskrece). Jak konstatoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 22. 4. 2014, č.j. 8 As 37/2011-154, pojem správního uvážení není v doktríně jednoznačně definován, v obecné rovině však o něm lze hovořit všude tam, kde zákon poskytuje správnímu orgánu ve stanovených hranicích určitý volný prostor k rozhodnutí. Tento prostor, v němž s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek a zákonodárce dává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z více řešení předvídaných právní normou, bývá typicky vymezen formulací „*správní orgán může*“, „*lze*“ apod. (srovnej např. Mates, P. Správní uvážení v judikatuře správních soudů. *pravniradce.ihned.cz*, 26. 8. 2010 a zejména seznam literatury v poznámce pod čarou č. 1 uvedeného článku). Při posuzování žádosti o povolení obnovy řízení, kdy správní orgán zkoumá naplnění zákonem stanovených podmínek pro povolení obnovy zakotvených v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, však zákon správnímu orgánu nedává žádný prostor pro správní uvážení, jak v řízení postupovat a jaké řešení zvolit. V případě, že správní orgán dospěje k závěru, že podmínky pro povolení obnovy nejsou splněny, je jediným možným výsledkem řízení, že žádosti o obnovu nevyhoví; v opačném případě je jeho povinností obnovu řízení povolit. Vydání rozhodnutí o žádosti o povolení obnovy řízení nezávisí toliko na uvážení správního orgánu, jak nesprávně tvrdí žalobkyně. Výsledek řízení je limitován tím, jaké důvody pro obnovu řízení uplatní žadatel v žádosti, resp. zda jím uplatněné důvody korespondují zákonem stanoveným důvodům obnovy řízení.
70. Z toho, že žalovaný nepřisoudil skutečností a důkazům označeným v žádosti o povolení obnovy řízení ten význam, který z jejich obsahu dovozují žalobkyně, nelze dovozovat, že ve vztahu k H. S. či žalobkyním nepostupoval nestranně. Důvody pro vyloučení z projednávání a rozhodování věci vymezuje § 14 správního řádu. Podle prvního odstavce tohoto ustanovení je ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla ovlivnit výsledek řízení, vyloučena úřední osoba, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti. Žádné konkrétní důvody ve smyslu citovaného ustanovení, které by zakládaly důvodné pochybnosti o nepodjatosti (nestrannosti) ministra vnitra při rozhodování v dané věci, však žalobkyně neoznačily.
71. K námitce, že žalovaný ignoroval hlediska významná pro hodnocení věci vyjádřená v nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 98/04 ze dne 29.6.2005, soud považuje za nutné

uvést, že hlediska a právní závěry, které zaujal Ústavní soud ve zmíněném nálezu, se týkají posouzení věci samé, tedy původního řízení, a nikoliv posouzení podmínek pro povolení obnovy řízení, což je logické, neboť Ústavní soud v době vydání nálezu nemohl předjímat, že v dané věci budou žalobkyně v budoucnu žádat o povolení obnovy, a tím spíše mu nemohlo být známo, na základě jakých důvodů se budou obnovy původního řízení domáhat. Ze závěrů obsažených ve zmíněném nálezu Ústavního soudu tudíž nelze dovozovat, zda nové skutečnosti a důkazy uplatněné žalobkyněmi v žádosti o obnovu řízení ze dne 2.4.2009 vyhovují podmínkám stanoveným v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu a ob stojí jako důvod povolení obnovy.

72. Zákon žalovanému neukládá povinnost posuzovat přiměřenost (proporcionalitu) dopadů negativního rozhodnutí ve vztahu k právu žalobkyní na změnu původního rozhodnutí v jejich prospěch, což je ostatně logické, protože žádné takové veřejné subjektivní právo žalobkyním v řízení o povolení obnovy nesvědčí. Nejsou-li zákonné podmínky pro obnovu řízení splněny, je správní orgán povinen rozhodnout o nevyhovění (či zamítnutí) žádosti o povolení obnovy řízení bez ohledu na to, jaké dopady do právního postavení žadatelů o obnovu bude jeho negativní rozhodnutí mít.
73. Žalobkyním nesvědčí ani právo legitimního očekávání, že žalovaný jejich žádosti o povolení obnovy řízení vyhová. Toto právo (či právní jistota) rozhodně nemůže vycházet z existence prozatímního osvědčení o zachování československého státního občanství vydaného dne 20.3.1946 H. S. podle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., neboť existence této listiny a její význam byly předmětem posouzení správního orgánu již v původním řízení, a nemůže se tak jednat o důvod pro povolení obnovy řízení. Takovým důvodem nemohou být, jak již bylo uvedeno shora, ani soudní rozhodnutí, ať již byla vydána v restitučních věcech žalobkyní, v řízení o soudní ochraně osobnosti H. S. či v jiných věcech, ani interní předpisy žalovaného.
74. Nedůvodná je též námitka, v níž žalobkyně vytýkají žalovanému porušení zásady rovnosti a legitimního očekávání, protože nepřihlédl k tomu, že ve skutkově obdobné věci řešené nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 39/95 poválečné Ministerstvo vnitra ČSR žadateli zachování československého státního občanství dle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., přiznalo. Uvedená žalobní námitka vzhledem ke své podstatě nesměruje proti zákonnosti posouzení podmínek pro povolení obnovy řízení, ale nepřipustně míří proti právnímu posouzení věci správním orgánem v původním řízení. S ohledem na shora vymezený okruh otázek, jimiž se správní orgán zabývá v řízení o povolení obnovy, nelze než dospět k závěru, že porovnání případu H. S. s případy jiných žadatelů o zachování československého státního občanství do předmětu řízení o povolení obnovy nespadá.
75. Zjištění správního orgánu ohledně rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30.12.1945 o žádosti H. S. o vydání osvědčení o národní spolehlivosti dle § 1 odst. 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., o stížnosti proti konfiskaci dle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb., a o žádosti o vynětí z opatření proti Němcům, jejichž nesprávnost žalobkyně vytýkají žalovanému, se netýká předmětu původního řízení, ve kterém bylo rozhodováno výlučně o žádosti H. S. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., a nemohou mít žádný vliv na posouzení těch skutečností

a důkazů, které žalobkyně uplatnily jako důvod obnovy řízení ve své žádosti. S předmětem původního řízení se mívá též žalobkyněmi zmiňované nové důkazy o úsilí H. S. a jeho právních nástupců vést i po jeho smrti řízení podle § 1 odst. 3 a 4 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., neboť podmínky uvedené v těchto ustanoveních se liší od podmínek pro vyhovění žádosti o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Nadto uvedené důkazy nebyly obsahem žádosti žalobkyně o povolení obnovy řízení ze dne 2.4.2009. Žalobkyně je předložily až po uplynutí objektivní lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení, a i z tohoto důvodu k nim žalovaný nemohl přihlížet.

76. Soud uzavírá, že žalovaný při rozhodování v dané věci postupoval v souladu s právní úpravou obsaženou v § 100 správního řádu a nepochybil ani v úvahách týkajících se aplikace § 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. S jeho posouzením nových skutečností a důkazů uplatněných žalobkyněmi v jejich žádosti o povolení obnovy řízení ze dne 2.4.2009, jakož i se závěrem, že v dané věci nebyly naplněny podmínky pro povolení obnovy původního řízení o žádosti H. S. o zachování československého státního občanství podle § 100 správního řádu, se soud plně ztotožňuje. Postupem žalovaného při rozhodování v dané věci nedošlo k namítanému porušení základních zásad činnosti správního orgánu ani ke zkrácení práva žalobkyně na spravedlivý proces garantovaného Listinou základních práv a svobod. Za porušení tohoto práva či libovůli ze strany správního orgánu nelze považovat vydání rozhodnutí, které sice neodpovídá subjektivním představám žalobkyně a jejich očekávání, pokud jde o výsledek řízení, nicméně je v souladu se zákonem. Soud k tomu dodává, že případné dopady zamítnutí žádosti žalobkyně o povolení obnovy řízení na průběh jimi zahájených restitučních řízení nejsou hlediskem, které by měl žalovaný při rozhodování o předmětné žádosti jakkoliv zohledňovat.
77. Námitka, že žalovaný opomněl, jakým způsobem Nejvyšší správní soud vymezil obsah pojmu „terorizování“ v rozsudku ze dne 25.4.1947 č.j. 732/46, jednak není vztažena ke konkrétním závěrům žalovaného stran posouzení jednotlivých skutečností a důkazů uplatněných žalobkyněmi jako důvod pro obnovu řízení, a navíc byla uplatněna až v replice k vyjádření žalovaného, tedy po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty pro rozšíření žalobních bodů (§ 71 odst. 2 s.ř.s.), a proto k ní nelze přihlížet. Pokud by soud postupoval opačně, tedy pokud by překročil rozsah včas uplatněných žalobních námitek, jednal by v rozporu s ustanoveními § 75 odst. 2 s.ř.s. a § 71 odst. 2 věta třetí s.ř.s., které mu ukládají přezkoumat napadené rozhodnutí pouze v mezích žalobních bodů uplatněných v zákonem stanovené lhůtě. Opožděná, a tudíž nepřipustná je i námitka, že žalovaný se nezabýval celou řadou nových důkazů, které žalobkyně předložily spolu se svým vyjádřením dne 8.4.2015. K této námitce soud pouze na okraj uvádí, že nepřihlédnutí k důkazům, které žalobkyně v řízení předložily spolu s vyjádřením dne 8.4.2015, nelze žalovanému vytýkat, neboť se jedná o důkazy předložené až po uplynutí objektivní tříleté lhůty uvedené v § 100 odst. 2 správního řádu, a tedy opožděně.
78. Vzhledem k tomu, že žádná ze včas uplatněných žalobních námitek není způsobila zpochybnit zákonnost napadeného rozhodnutí, soud žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

79. Protože žalobkyně nebyly ve sporu úspěšné a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

80.

Protože žalobkyně nebyly ve sporu úspěšné a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 23. května 2019

Mgr. Martin Kříž, v. r.

předseda senátu